

Sygn. akt VIII U 522/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2015 r. w Gliwicach

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 29 stycznia 2015 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. B. prawo do emerytury poczynając od 1 grudnia 2014r.

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz ubezpieczonego 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 522/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 stycznia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. B. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach wobec wymaganego 15 – letniego okresu takiej pracy.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż posiada wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od listopada 1981r. do sierpnia 1991r. wykonywał pracę na stanowisku

izolarz, zaś w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. od stycznia 1993r. do nadal wykonuje pracę na stanowisku monter izolacji termicznych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i wskazując, że ubezpieczony nie udokumentował żadnego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony J. B. urodził się (...) Wiek 60 lat osiągnął (...)

W dniu 15 grudnia 2014r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 29 stycznia 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych.

ZUS ustalił, iż ubezpieczony na dzień 31 grudnia 1999r. posiada 25 lat, 9 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu żadnego okresu zatrudnienia.

W szczególności do pracy w warunkach szczególnych ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od 2 lipca 1979r. do 31 lipca 1991r. na stanowisku izolator oraz w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z o.o. w G. od 1 stycznia 1993r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku monter izolacji.

Sąd ustalił, iż J. B. w okresie od 2 lipca 1979r. do 31 lipca 1991r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G..

Zakład ten należał do branży budowlanej i zajmował się budową obiektów mieszkaniowych, przemysłowych oraz infrastruktury jak kotłownie, wymiennikownie i sieci ciepłne. Nie było to przedsiębiorstwo energetyczne i nie zajmowało się wytwarzaniem ani przesyłaniem energii elektrycznej ani ciepłej, natomiast zajmowało się m.in. budową obiektów służących do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej i ciepłej, sieci centralnego ogrzewania, kotłowni, wymiennikowni i instalacji wewnętrznych – ciepłych i wodnych w obiektach.

Początkowo ubezpieczonemu powierzono obowiązki murarza, a następnie od 1 października 1981r. obowiązki izolatora. Od tego momentu ubezpieczony pracował jako monter izolacji sieci ciepłej m.in. wymiennikowni, kotłowni. Zajmował się zakładaniem izolacji cieplnych na rurociągi, które budowali monterzy. Polegało to na okładaniu rur watą szklaną lub wełną mineralną. Na tej wełnie wykonywał w początkowych okresach płaszcz z azbestocementu – wykonywał zaprawę cementowo-azbestową, którą rozścielało się ręcznie na położonej wcześniej wełnie. Następnie płaszcze azbestowe zostały zastąpione płaszczami cementowo- wapnowymi. Rurociągi przed izolowaniem były malowane, ale tym zajmowały się inne brygady. Jedynie sporadycznie izolatorom zdarzało się malowanie rur na wysokości.

Prace przy wykonywaniu izolacji były to prace w warunkach szkodliwych, w narażeniu na wysokie temperatury, zapylenie pyłami z waty szklanej i wełny. Wata szklana jest zrobiona z wykorzystaniem fenolu, amoniaku oraz żywicy, które są substancjami szkodliwymi. Powoduje ona wysypki, uczulenia oraz trudności w oddychaniu. Zdarzało się że ubezpieczony zatrul się w czasie pracy i wynoszono go ze stanowiska pracy, albo że miał uszkodzoną skórę rąk i brzucha z powodu używania waty szklanej. I. pracowali w ubraniu roboczym, bez maski. Izolację kładziono rękami bez rękawiczek, gdyż praca w rękawicach nie chroni przed wnikaniem waty w skórę, a skóra spocona jeszcze szybciej wchłania watę.

Taką pracę wykonywał odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie, na różnych obiektach. Nie był kierowany do innych prac. Takie zatrudnienie wykonywał do 1991r. kiedy zakład został zlikwidowany.

Pracodawca nie wystawił ubezpieczonemu świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił, że w toku zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) ubezpieczony był dwukrotnie kierowany na budowy eksportowe. W 1985r. został skierowany na 1,5 roku do pracy na stanowisku izolatora-błacharza na elektrownię atomową w Czechach zaś w roku 1989r. pracował przez 1,5 roku najpierw na budowach w NRD a potem w (...) jako izolator-błacharz.

Na budowach eksportowych realizował te same obowiązki co wcześniej w Polsce. W Czechach kładł izolacje tj. maty szklane i materace z waty szklanej na zbiornikach parogeneratorach i kompensatorach. Panowały tam warunki szkodliwe polegające na wysokiej temperaturze i zapyleniu wata. W angażu wpisano mu stanowisko izolatora-błacharza, gdyż zamiast pokryć azbestowych wprowadzono pokrycia blaszane. Blachy te były cięte przez brygady blacharzy, a izolator montował je na warstwie materaca.

W okresie od 1 stycznia 1993r. do nadal ubezpieczony jest zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z o.o. w G.. Przedsiębiorstwo to powstało na bazie zlikwidowanego (...) Przedsiębiorstwa (...) i ma taki sam profil pracy tj. wykonuje usługi w zakresie prac termoizolacyjnych m.in. dla hut, zakładów ciepłowniczych.

W zakładzie (...) ubezpieczony od początku zatrudnienia do nadal wykonuje taką samą pracę przy izolacjach jak w (...) Przedsiębiorstwie (...). Zmieniły się jedynie używane materiały, gdyż pod koniec lat 90-tych zaprzestano stosowania azbestu. Natomiast nadal do izolacji używana jest wata szklana i wełna mineralna. Ubezpieczony wykonywał tylko prace związane z okładaniem rurociągów matami z wełny szklanej lub mineralnej i folii aluminiowej. Pracował m.in. przy izolowaniu instalacji na rzecz Huty (...), Zakładu (...).

Ubezpieczony wykonywał i wykonuje pracę izolacyjną przez 8 godzin dziennie, a często w godzinach nadliczbowych. Pracuje stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w takich samych szkodliwych warunkach w narażeniu na wysokie temperatury, szkodliwe zapylenie pyłami z waty szklanej i wełny mineralnej. Dopiero od paru lat stosowane są maski ochronne.

W czasie zatrudnienia w zakładzie (...) ubezpieczony był kierowany do pracy na eksport na Ukrainę do zakładów rafinerii ropy w R.. Zajmował się tam również okładaniem rur i zbiorników wata mineralną.

W zaświadczeniu z dnia 15 października 2015r. Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. potwierdziło, iż w okresie zatrudnienia w tym zakładzie pracy od 1 stycznia 1993r. do nadal ubezpieczony jest zatrudniony na stanowisku monter izolacji termicznej i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonuje prace odpowiadające swym charakterem pracom wskazanym w Dziale IV, poz. 38 wykazu A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

W spornych okresach zatrudnienia zarówno w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. jak i w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. wraz z ubezpieczonym pracowali świadkowie J. M. oraz J. A.. Świadek J. M. pracował w (...) Przedsiębiorstwie (...) od początku lat 80-tych do roku 1989 jako kierownik działu eksportu, potem kierownik budowy eksportowej, kierownik grupy robót oraz zastępca dyrektora do spraw produkcji zaś w Spółce (...) jako wiceprezes i prezes. Świadek J. A. pracował z ubezpieczonym w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. od 1978r. – jako kierownik oraz izolator a następnie w Spółce (...) jako izolator. Od listopada 2010r. jest uprawniony do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku kierownika samochodu ciężarowego i izolatora. Świadek otrzymał świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych z obu zakładów.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony legitymuje na dzień 1 stycznia 1999r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat, 9 miesięcy i 5 dni.

Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt emerytalnych świadka J. A., akt osobowych ubezpieczonego z (...) Przedsiębiorstwa (...) w G. (k.16), akt osobowych ubezpieczonego z Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w G. (k.33), pisma Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z dnia 17 lipca 2015r. (k.32) oraz zaświadczenie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 października 2015r. (k.43), zeznań świadków: J. M. (nagranie z rozprawy z dnia 30 czerwca 2015r. min. 10.11 i n. k.28) i J. A. (nagranie z rozprawy z dnia 30 czerwca 2015r. min. 52.57 i n. k.28) oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 10 listopada 2015r. min. 5.43 i n. k.49).

Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które zostały potwierdzone przez zeznania świadków. Świadczenie pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia, regularnie stykali się z ubezpieczonym i widywali go przy pracy, posiadają zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Zeznania świadków oraz wyjaśnienia ubezpieczonego znajdują odzwierciedlenie w aktach osobowych ubezpieczonego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy nie uwzględnił mu żadnego okresu takiej pracy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu sporne okresy zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G. jak i w Przedsiębiorstwie (...) Spółce z o.o. w G..

Z materiału dowodowego wynika bowiem, że w czasie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w G., który to zakład zajmował się między innymi budową obiektów służących do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej i ciepłej: kotłowni, wymiennikowni i instalacji wewnętrznych, ubezpieczony w okresie od 1 października 1981r. do 31 lipca 1991r. tj. do końca zatrudnienia w tym zakładzie wykonywał obowiązki montera izolacji sieci ciepłej i zajmował się zakładaniem izolacji cieplnych na rurociągi. Polegało to na okładaniu położonych przez monterów rur watą szklaną lub wełną mineralną, a następnie wykonaniu płaszczki azbestowego a w późniejszym okresie płaszczki cementowo-wapnowego. Były to prace w narażeniu na wysokie temperatury, zapylenie szkodliwymi pyłami z waty szklanej powodującymi zatrucia i trudności w oddychaniu a także uszkodzenia skóry. Odwołujący pracował bowiem w ubraniu roboczym ale bez maski i bez rękawiczek, gdyż praca w rękawicach nie chroniła przed wnikaniem waty w skórę. Taką pracę wykonywał w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie, na różnych obiektach. Nie był kierowany do innych prac. Również w czasie pracy wykonywanej na eksporcie, niezależnie od przypisanego stanowiska izolatora-blacharza wykonywał pracę izolacza izolacji cieplnych.

Takie same obowiązki wykonywał odwołujący w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 1 stycznia 1993r. do 31 grudnia 1998r. (i nadal) na stanowisku montera izolacji. Przedsiębiorstwo to powstało na bazie zlikwidowanego (...) Przedsiębiorstwa (...) i również świadczy usługi w zakresie prac termoizolacyjnych dla hut i zakładów ciepłowniczych. Ubezpieczony wykonywał taką samą pracę przy izolacjach jak w (...) Przedsiębiorstwie (...), związaną z okładaniem rurociągów matami z waty szklanej lub wełny mineralnej i folii aluminiowej, w narażeniu na wysokie temperatury i szkodliwe zapylenie. Taką pracę wykonywał i wykonuje nadal stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, również w trakcie wyjazdu na eksport na Ukrainę.

Wykonywane przez ubezpieczonego prace termoizolacyjne urządzeń i instalacji technologicznych są wymienione pod poz. 38 działu IV Wykazu A, stanowiącego załącznik do wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Również w zaświadczeniu z dnia 15 października 2015r. Przedsiębiorstwo (...) potwierdziło taki charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w tym zakładzie od 1 stycznia 1999r.

Wprawdzie ubezpieczony nie pracował w przedsiębiorstwie branży chemicznej, jednak w ocenie Sądu ograniczenie zastosowania tego punktu jedynie do pracowników określonej branży prowadziłyby do nieuzasadnionej dyskryminacji osób, które wykonywały identyczne prace na użytek innych branż.

Bez znaczenia pozostaje również, że pracodawcy ubezpieczonego nie wystawili mu za sporne okresy świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach. (...) Sp. z o.o. wystawiła zaświadczenie w dniu 15 października 2015r. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach

szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków potwierdzającym taki charakter jego pracy, uznając te dowody za spójne logiczne i wzajemnie się uzupełniające oraz znajdujące potwierdzenie w dokumentacji z akt osobowych ubezpieczonego.

Mając zatem powyższe na uwadze, po uwzględnieniu do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów spornych, należało uznać, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 –letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie była przedmiotem sporu. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE i na dzień wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagany wiek 60 lat.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia 1 grudnia 2014r. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

O kosztach procesu Sąd orzekł punkcie 2 wyroku – na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., Nr 490) – zasądzać od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 złotych.

(-) SSO Mariola Szmajduch